

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	DRAMATURXIA III
DISCIPLINA	DRAMATURXIA
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e dramaturxia
ITINERARIO	Dramaturxia
CURSO	3º (1º cuatrimestre)
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	
DOCENTES	Nome e apelidos: Afonso Becerra Arrojo Horario titorías: http://www.esadgalicia.com/glg/profesorado.php?id=2&tit=Titorías Despacho: Dpto. de Dirección escénica e dramaturxia Contacto: afonsobecerra@edu.xunta.es Nome e apelidos: Daniel González Salgado Horario de titorías: http://www.esadgalicia.com/glg/profesorado.php?id=2&tit=Titorías Despacho: Dpto. de Dirección escénica e dramaturxia Contacto: danisalgado@edu.xunta.es
DESCRIPCIÓN	Principios xerais da dramaturxia aplicados ás manifestacións escénicas non textuais e ao espectáculo audiovisual. Análise práctica das diversas formas do espectáculo non textual (teatro das imaxes, teatro de rúa, teatro obxectual, danza-teatro, presentación escénica, teatro virtual...) e do espectáculo audiovisual. Coñecemento e análise práctica das dramaturxias performativas, visuais e escénicas. Análise e práctica da partitura dramática. Coñecemento e análise das dramaturxias do audiovisual. Análise e práctica do guión audiovisual. Valoración dos procesos creativos.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Dramaturxia II
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego.

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos
T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos diversos.
T12	Adaptarse en condicións de competitividade aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, das emocións, das actitudes e das condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos, mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo, asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos adecuados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e os códigos que participan na representación.
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
-----------------------------	-------------------------

1. Adquirir coñecementos básicos sobre a linguaxe audiovisual.	T8, T13, X1, X4, X5
2. Recoñecer recursos compositivos das dramaturxias audiovisuais.	T8, T13, X1, X4, X5
3. Identificar as características singulares da dramaturxia e da posta en escena de directoras relevantes e de estilos cinematográficos diversos.	T8, T13, X1, X4, X5
4. Concibir a estrutura dramaturxica básica de proxectos audiovisuais diversos.	T1, T9, T12, X6, X8, ED1, ED2, ED3, ED5
5. Adquirir coñecementos básicos sobre as dramaturxias non textuais.	T8, T13, X1, X4, X5
6. Recoñecer recursos e condicións das dramaturxias non textuais.	T8, T13, X1, X4, X5
7. Identificar as características singulares da dramaturxia e dos espectáculos de directoras e coreógrafas relevantes e de estilos teatrais diversos.	T8, T13, X1, X4, X5
8. Concibir a estrutura dramaturxica básica de proxectos para espectáculos de teatro performativo posdramático.	T1, T9, T12, X6, X8, ED1, ED2, ED3, ED5
9. Desenvolver unha metodoloxía persoal de traballo colaborativo cun equipo artístico, que permita presentar unha peza de teatro performativo posdramático.	T1, T8, T9, T12, X4, X6, X8, ED1, ED2, ED3, ED5
10. Desenvolver unha reflexión teórica respecto á práctica dramaturxica e manexar os conceptos e a terminoloxía máis axeitada.	T8, T13, X1, X4, X5, ED5

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
BLOQUE 1		
1. A análise fílmica	1.1 Fases da análise. 1.2 Análise dos compoñentes cinematográficos. 1.3 Análise da representación. 1.4 Análise da narración.	10
2. Dramaturxia audiovisual I: Drama.	2.1 A acción dramática no cinema. 2.2 A acción dramática na banda deseñada.	5
3. Dramaturxia audiovisual II: Categorías.	3.1 Tema xeral e unidades temáticas. 3.2 O documental categórico.	2
4. Dramaturxia audiovisual III: Retórica.	4.1 Recursos persuasivos. 4.2 A retórica publicitaria. 4.3 A persuasión no cinema. 4.4 O enfoque didáctico na programación televisiva. 4.5 A dramaturxia audiovisual na información política.	5
5. Dramaturxia audiovisual IV: Abstracción.	5.1 Enerxía e materia no espazo e no tempo. 5.2 Dramaturxias da abstracción: do cinema experimental á videoarte.	2
6. Dramaturxia audiovisual V: Asociación.	6.1 Amontaxe de imaxes audiovisuais. 6.2 A metáfora nas artes da imaxe. 6.3 Banda deseñada e asociación.	6
BLOQUE 2		
7. Xenealoxía e referentes da danza-teatro, do teatro de imaxes e obxectos e doutras formas non textuais.	7.1 Análise dramaturxica de pezas clave dun posible repertorio. 7.2 Elementos de composición 7.3 Relación coa espectadora e co espectador	8
8.A dramaturxia da danza.	8.1 Conceptos básicos. 8.2 Progresión. Trazos formais. Dirección 8.3 Calidades do movemento. Temporais. Corporais. Espaciais. 8.4 Dinámicas 8.5 Estrutura. Motivos. Frases. 8.6 O ritmo na dramaturxia da danza	6
9. A dramaturxia posdramática.	9.1 Condicións básicas. Paisaxe. Plétoira. Parataxe. Simultaneidade. Heteroxeneidade. Disxunción. Musicalización. Fisicalidade. Irrupción do real. Acontecemento. Improvisación. O actor, a actriz, descentrados (marionetas, manequíns, obxectos, máquinas) 9.2 Perspectivas e estilos. Ironía. Parodia. Simulacro. Biografía. Documento. Testemuña. Abstracción / concreción. Teatro de figuras. 9.3 Espazos. Duración. Multimedia.	6
10. Dramaturxias de proceso. Realización.	10.1 Fases de creación dramaturxica. 10.2 Referentes e puntos de partida. 10.3 Investigación e creación. 10.4 Codificación. Partitura. 10.5 Reflexión e análise.	10
TOTAL SESIÓNS		

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	1 + 1		
Exposición maxistral	3 + 3		

Exposición práctico-teórica	9 + 9		
Práctica individual		25 + 25	
Práctica colectiva		12 + 12	
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Tutorías individuais	4 + 4		
Tutorías de grupo	4 + 4		
Actividades de avaliación. Probas	8 + 8		
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	4 + 4		
Actividades de avaliación. Revisión	5 + 5		

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Actividades introdutorias	<p>Avaliación dos coñecementos do alumnado na linguaxe e na dramaturxia audiovisual.</p> <p>Avaliación dos coñecementos do alumnado na linguaxe das dramaturxias non textuais.</p>
Exposición maxistral	<p>Explicación dunha metodoloxía de análise audiovisual que será empregada ao longo do curso. Exposición das características básicas dos cinco recursos compositivos analizados na materia (drama, categorías, retórica, abstracción e asociación).</p> <p>Exposición de conceptos e posibles metodoloxías de análise e creación, referentes ao ámbito das dramaturxias non textuais.</p>
Exposición práctico-teórica	<p>Análise conxunta de diferentes dramaturxias audiovisuais e bandas deseñadas de acordo coa metodoloxía e os parámetros estudados na aula.</p> <p>Análise conxunta de diferentes dramaturxias non textuais de acordo coa metodoloxía e os parámetros estudados na aula.</p>
Práctica individual	<p>Creación de 3 traballos de creación de guión (banda deseñada, documental e curtametraxe, empregándose para este último a asociación como recurso compositivo principal). Preparación de 4 debates nos que se analizarán dramaturxias de autorías relevantes e estilos diferenciados.</p> <p>Creación dunha dramaturxia de proceso, no ámbito das dramaturxias performativas posdramáticas, que se nutra dos referentes estudados e que poña a proba os conceptos e a metodoloxía.</p>
Práctica colectiva	<p>Organización dos 4 debates amentados e participación activa neles.</p> <p>Mostra final da peza de teatro performativo posdramático ante un público.</p>
Tutorías individuais	<p>Supervisión e orientación docente dos 3 traballos de creación de guión que deberá realizar o alumnado.</p> <p>Supervisión e orientación docente durante a realización da dramaturxia de proceso (desenvolvemento e codificación-partiturización)</p>
Tutorías de grupo	<p>Supervisión e orientación docente da preparación dos 4 debates realizados na materia.</p> <p>Supervisión e orientación docente da preparación da mostra da peza de teatro performativo posdramático.</p>
Mostra final, aberta ao público, da peza performativa posdramática (BLOQUE 2 do temario)	Coa finalidade de percibir a reacción do público respecto á peza realizada, así como as reflexións que se deriven a posteriori, procederase á súa exhibición pública dentro da semana de mostras da ESAD de Galiza.

7. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
7.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
Debates(4) de análise audiovisual	T1, T8, T12, T13, X1, X4, X6, X8	20%
Práctica de guión de banda deseñada	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica de guión de documental	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica de guión que empregue a asociación como recurso compositivo principal	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Debates de análise de pezas de dramaturxias non textuais. Presentación escrita das conclusións.	T1, T8, T12, T13, X1, X4, X6, X8	5%

Práctica de creación dunha dramaturxia de proceso no ámbito das teatralidades performativas posdramáticas. Puntos de partida. Investigación e desenvolvemento. Codificación-partiturización. Análise da recepción. Conclusións	T9, T13, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	30%
Práctica de presentación escénica da peza de teatro performativo posdramático. Exhibición pública.	T9, T13, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	15%

7.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
Exposición oral centrada nunha análise audiovisual	T1, T8, T12, T13, X1, X4, X6, X8	20%
Práctica de guiión de banda deseñada	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica de guiión de documental	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica de guiión que empregue a asociación como recurso compositivo principal	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica da análise dramaturxica dunha peza performativa posdramática rexistrada audiovisualmente.	T1, T8, T12, T13, X1, X4, X6, X8	20%
Práctica de creación dunha peza breve pertencente ao ámbito das dramaturxias non textuais	T9, T13, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	30%

7.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
Exposición oral centrada nunha análise audiovisual	T1, T8, T12, T13, X1, X4, X6, X8	20%
Práctica de guiión de banda deseñada	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica de guiión de documental	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica de guiión que empregue a asociación como recurso compositivo principal	T9, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	10%
Práctica da análise dramaturxica dunha peza performativa posdramática rexistrada audiovisualmente.	T1, T8, T12, T13, X1, X4, X6, X8	20%
Práctica de creación dunha peza breve pertencente ao ámbito das dramaturxias non textuais	T9, T13, X5, ED1, ED2, ED3, ED5	30%

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas BLOQUE 1

Casetti, F. & Di Chio, F. (2007). *Cómo analizar un film*. Barcelona: Paidós.
 Tarkovski, A. (2017). *Atrapad la vida. Lecciones de cine para escultores del tiempo*. Madrid: Errata Naturae.
 Vilches, G. (ed.) (2016). *El guiión de cómic*. Barcelona: Diminuta.

Referencias básicas BLOQUE 2

Lehmann, Hans-Thies (2013) [1999]: *Teatro posdramático*. Murcia: CENDEAC
 Lepecki, André (2011): "No estamos listos para el dramaturgo: Algunas notas sobre la dramaturgia de la danza", en VVAA (2011): *Repensar la dramaturgia. Errancia y transformación*. Murcia: CENDEAC
 Neco, Leticia (2014): *Programa de optimización del movimiento (PrO-M): Compañía Cienfuegos danza*. Tese doutoral. Facultad de Filosofía y Ciencias de la Educación. Universidad de Valencia.

Referencias complementarias BLOQUE 1

Bordwell, D. & Thompson, K. (1995). *El arte cinematográfico*. Barcelona: Paidós.
 Eisner, W. (2002). *El cómic y el arte secuencial*. Barcelona: Norma.
 McKee, R. (2002). *El guiión. Sustancia, estructura, estilo y principios de la escritura de guiones*. Barcelona: Alba.
 McLoud, S. (2007). *Entender el cómic. El arte invisible*. Bilbao: Astiberri.
 McLoud, S. (2007). *Hacer cómics. Secretos narrativos del cómic, el manga y la novela gráfica*. Bilbao: Astiberri.

Saborit, J. (1994). *La imagen publicitaria en televisión*. Madrid: Cátedra.
Tarkovski, A. (1991). *Esculpir en el tiempo*. Madrid: RIALP.

Referencias complementarias BLOQUE 2

Becerra de Becerreá, Afonso (2016): "Teatro gallego contemporáneo. En los albores del siglo XXI. Algunos casos.", en *Primer Acto Nº 351/2016*. Madrid: Primer Acto.
Becerra de Becerreá, Afonso (2017): "La querrela del posdrama", en *Periódico de las Artes Escénicas y Visuales Artezblai*. 11/09/17 (<http://www.artezblai.com/artezblai/la-querrela-del-posdrama.html>)
Becerra de Becerreá, Afonso (2017): "Estancias coreográficas 2017", en *Periódico de las Artes Escénicas y Visuales Artezblai*. 13/08/17 (<http://www.artezblai.com/artezblai/estancias-coreograficas-2017.html>)
Burrows, Jonathan (2010): *A Choreographer's Handbook*. London and New York: Routledge.
Contreras Elvira, Ana (2016): "Oratoria y alegoría en el teatro discursivo y asociativo contemporáneo en España", en Bottin, Béatrice [Coord.] (2016): *Nuevos asedios al teatro contemporáneo: Creación, experimentación y difusión en los siglos XX y XXI (España-Francia-Alemania)*. Madrid: Fundamentos.
Ivernel, Philippe et Longuet Marx, Anne [Coord.] (2010): *Théâtre et danse. Un croisement moderne et contemporain*. En *Études Théâtrales 47 & 48 / 2010*. Louvain-la-Neuve, Belgique: Centre d'études théâtrales. Faculté de Philosophie, Arts et Lettres, UCL.
Jürs-Munby, Karen, Carroll, Jerome and Giles, Steve [Ed.] (2013): *Posdramatic Theatre and the Political. International Perspectives on Contemporary Performance*. London & New York: Bloomsbury.
Fischer-Lichte, Erika (2011) [2004]: *Estética de lo performativo*. Madrid: Abada Editores.
Pavis, Patrice (2014): *Dictionnaire de la performance et du théâtre contemporain*. Paris: Armand Colin.
Sermon, Julie et Ryngaert, Jean-Pierre (2012): *Théâtres du XXIe siècle: commencements*. Paris: Armand Colin.

9. OBSERVACIONES

BLOQUE 1 do Temario:

A falta de asistencia a clase de máis do 10% do horario lectivo desta materia suporá a perda da avaliación continua. Todo atraso na hora de entrada na aula será contabilizado tamén como falta de asistencia.

Para a asistencia a titorías débese falar previamente co/s docente/s co fin de pactar o día e a hora do encontro. Tamén se pode concertar a titoría enviando unha petición por correo electrónico. Será respondida tamén por correo electrónico, indicándose o día e a hora da titoría.

O alumnado que se presente aos exames das convocatorias ordinaria ou extraordinaria deberá contactar previamente cos docentes da materia, co fin de poder organizar a sesión debidamente.

Para a superación da materia, o alumnado deberá ter aprobadas todas e cada unha das ferramentas de avaliación arriba indicadas.

BLOQUE 2 do Temario:

NECESIDADES PARA O DESENVOLVEMENTO DO PROCESO DE DOCENCIA APRENDIZAXE:

1. A aula deberá estar equipada con encerado e cun equipo de reprodución audiovisual para formatos DVD, MPEG4, AVI.
2. Para a elaboración da peza global final, pertencente ao ámbito das dramaturxias performativas posdramáticas, de natureza colaborativa, é preciso contar, segundo o número de alumnado e os grupos de traballo, polo menos, con dúas aulas prácticas, dentro do horario lectivo, que permitan o desenvolvemento desa dramaturxia escénica. En casos debidamente xustificadas, tamén se poderían utilizar espazos non convencionais, exteriores ou interiores, cos debidos permisos ao respecto.
3. O alumnado deberá xestionar as necesidades técnicas e artísticas, así como a produción das dramaturxias que elaboren.

Esta materia implica unha MOSTRA FINAL, dentro da semana de Mostras da ESAD de Galiza, para o cal require duns espazos axeitados para acoller ao público e facer unha presentación cunhas garantías de cualidade.

Esta guía poderá ser sometida a variacións en función dos acordos tomados entre docentes e discentes.